

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף ועדות רפואיות

<p>תאריך: ט"ו אייר תשע"ד 15 מאי 2014</p>	<p>חוזר מס': 8/2014</p>
<p>נושא: ועדות נפגעי עבודה תת נושא: דיון מחדש- תקנות 36 ו-37</p>	
<p>מטרת החוזר: מתן הוראות לטיפול בדיון מחדש (תקנות 36 ו-37) למזכירות הוועדות הרפואיות ולמזכירי הישיבה</p>	
<p>פתח דבר חוזר זה בא לחדד את תהליך הטיפול בוועדות רפואיות בתביעות המוגשות לדיון מחדש בגין החמרת מצב לפי תקנה 36 בקשת הנפגע, ודיון מחדש על פי רופא מוסמך לפי תקנה 37 לתקנות הביטוח לאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), תשט"ז-1956. בחוזר ניתנה התייחסות לשינויים בתהליכי העבודה בוועדות בהתאם לפסיקה בנושא. בתוקף: מיום הפצת חוזר זה שימו לב:</p>	
<p>גלריית רכיבים</p> <p>קריטריונים להגשת הבקשה לדיון מחדש</p> <p>תהליך העבודה</p> <p>הוראות לביצוע</p> <p>מועד תחילה</p> <p>אי הופעה</p>	
<p>רשימת תפוצה נמענים לביצוע: עובדי ומנהלי מחלקת ועדות נ"ע העתק לידיעה: מנהלי סניפים, אגף נ"ע, מנהלי תחומים</p>	
<p>תודה למולו אורקה על עריכת החוזר ולד"ר בראון על הערותיה המקצועיות.</p>	
<p>בכבוד רב, ירונה שלום מנהלת אגף אי ועדות רפואיות</p>	

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף ועדות רפואיות

**קריטריונים
להגשת הבקשה לדיון מחדש**

תקנה 36 קובעת כי נפגע יכול להגיש תביעה לדיון מחדש בהחמרת מצב, אם חלפו ששה חודשים מאז שנקבעה לאחרונה דרגת נכותו על ידי ועדה רפואית.

בהסכמת רופא מוסמך (רופא המוסד) מותר שהדיון על קביעה מחדש, לפי תקנה זו, ייערך לפני תום ששה חודשים כאמור.

נקבעו כמה פגימות בתאונה אחת ניתן להגיש החמרה עבור כולן יחד או לחילופין ניתן להגיש החמרה עבור פגימה אחת בלבד.

תקנה 37 קובעת כי רופא מוסמך רשאי לבקש דיון מחדש אם סבור כי חל שינוי בדרגת הנכות של הנפגע, אם חלפו ששה חודשים מאז שנקבעה לאחרונה דרגת נכותו של הנפגע על ידי הוועדה הרפואית.

פקיד תביעות סבור כי יש לדון מחדש במצבו הרפואי של הנפגע, יעביר את התיק להחלטתו של רופא המוסד.

בתוקף: מיום הפצת החוזר

שימו לב: חוזר זה מסתמך על חוזר נ'ע 42/2013 מיום 15.09.2013 ומבטל חוזרים קודמים בנושא.

אנא תייקו אותו באוגדן מזכירי ועדות

[חזרה](#)

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף ועדות רפואיות

תהליך העבודה

מה על עובד מחלקת ועדות רפואיות לבדוק בטרם שיבוץ לוועדה

א. בדיון מחדש לפי בקשת הנפגע(תקנה 36) יש לבדוק:

1. כי קיים טופס תביעה להחמרת מצב.
  2. צורף האישור על החמרת מצב מרופא שאושר לכך, הקובע כי חלה החמרה במצבו וכי ההחמרה קשורה לפגיעה בעבודה.
- חשוב!** אין לזמן לוועדה ללא טופס תביעה ואישור רפואי על החמרת מצב.
במידה ולא הוגש אחד משני המסמכים האמורים יש להחזיר התיק לטיפול פקיד התביעות

ב. בדיון מחדש לפי בקשת רופא מוסמך(תקנה 37):

1. כי קיים בתיק מכתב של רופא המוסד המציין את הפגימה שבגינה נדרש הדיון והנימוקים לכך.
2. דרש הרופא מהמבוטח לבצע בדיקות אך המבוטח סירב לבצע יעביר המזכיר את התיק לוועדה תוך ציון כי התובע מסרב לבצע את הבדיקה. הוועדה תידרש להתייחס לנימוקי הרופא ותשקול אם נדרשות בדיקות נוספות.

חזרה

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף ועדות רפואיות

הוראות לביצוע

1. סמכויות הוועדה הרפואית

1.1 דיון מחדש לפי בקשת הנפגע(תקנה 36)

- 1.1.1 ועדה רפואית הפועלת מכוח תקנה 36 מוסמכת לדון רק בפגימות שצינו באישור ההחמרה בין אם מדובר בהחמרה בפגימה קיימת או בפגימה שצינו כפגימה חדשה. הוועדה לא תדון בפגימות נוספות שלא צינו באישור ההחמרה.
- 1.1.2 על הוועדה הרפואית לקבוע האם חלה החמרה בפגימה שבקשר אליה הוגשה התביעה להחמרה, מצאה הוועדה שיש החמרה עליה לקבוע האם ההחמרה נובעת מהתאונה שהוכרה.

דוגמה:

נקבעה לנפגע דרגת נכות עקב הגבלה קלה בתנועות עמוד השדרה המתני הנפגע הגיש תביעה להחמרת מצב, והוועדה מצאה כי יש לו הגבלה בינונית בתנועות עמוד השדרה המתני.

על הוועדה לקבוע האם ההחמרה קשורה לפגיעה שהוכרה, או שמא ההחמרה אינה קשורה

- 1.1.3 הוגשה תביעה להחמרה עקב כך שהתגלתה פגימה חדשה, על הוועדה לקבוע את הקשר הסיבתי בינה ובין הפגיעה הנדונה, ואת תוצאותיה. אם הפגימה החדשה אינה ע"פ מומחיות הוועדה והוועדה עוצרת דיון ומעבירה לחו"ד- חובה לציין כי על חו"ד לדון ולקבוע את הקשר הסיבתי.

דוגמה:

לנפגע נקבעה דרגת נכות עבור צלקת מכערת בעקבות תאונה בעבודה. כעבור שנה הגיש תביעה להחמרת מצב, בגין מצב נפשי.

על הוועדה לקבוע האם המצב הנפשי ממנו סובל הנפגע קשור לתאונה בעבודה, או שמא אינו קשור אליה, ובהתאם תקבע את נכותו.

- 1.1.4 מוצאת הוועדה כי חלה החמרה במצבו של הנפגע, כתוצאה מהתאונה, או כי נתגלתה פגימה חדשה, יהיה עליה לקבוע את דרגת הנכות החדשה
- 1.1.5 הופחתה בעבר דרגת נכות בשל מצב קודם, חייבת הוועדה הדנה בתביעה לפי תקנה 36 להפחית מצב קודם באותו שיעור.
- 1.1.6 מוצאת הוועדה שחלה החמרה, שאינה קשורה לתאונה, תציין הוועדה שלא חלה החמרה כתוצאה מהתאונה. על הוועדה לנמק החלטתה.

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות אגף ועדות רפואיות

- 1.1.7 סבורה הוועדה שלא חלה החמרה, תנמק החלטתה.
- 1.1.8 מגיע הנפגע עם סיכום מחלה המעיד על החמרה באיבר לוועדת המשך (ועדה בתום נכות זמנית), יש להבהיר לו כי זכותו להגיש תביעה להחמרת מצב, על סמך תקנה 36.
- 1.1.9 הוגשה התביעה להחמרה עבור כמה ליקויים, ובבדיקת הוועדה נמצא בחלק החמרה ובחלק הטבה, רשאית הוועדה לקבוע דרגות נכות בהתאם לממצאיה אך חייבת הוועדה לקבוע דרגת נכות שלא תפחת מזו שהייתה לנפגע לפני כן.

1.2 אין בסמכויות הוועדה הרפואית

- 1.2.1 הוועדה אינה רשאית להקטין את דרגת הנכות הקיימת מאחר והתביעה מוגשת ע"י הנפגע.
- במקרה של הטבה תוכל הוועדה לציין בפרוטוקול כי לדעתה מצבו הוטב ותשאיר את דרגת הנכות בעינה.
- 1.2.2 אין בסמכות הוועדה לקבוע קשר סיבתי בפגימה שהוחמרה אם הקשר נדחה בעבר. כמו כן אין בסמכות הוועדה לשלול קשר סיבתי שנקבע בעבר.
- יחד עם זאת אם סבור רופא המוסד או הרופא נותן האישור כי יתכן שההחמרה שחלה בפגימה, אכן קשורה בתאונה על הוועדה להתייחס להחמרה ולקבוע דעתה בהתאם.
- 1.2.3 הוועדה אינה רשאית להפחית מצב קודם אם זה לא הופחת בעבר- למעט מקרה בו נקבע פגימה חדשה ובה קיים מידע על מצב קודם.

1.3 דיון מחדש לפי בקשת רופא מוסמך (תקנה 37)

- 1.3.1 על הוועדה לקבוע אם חל שינוי בדרגת הנכות שנקבעה לנפגע. הוועדה תתייחס רק לאותן פגימות אותן ציין רופא המוסד בפנייתו.
- 1.3.2 הוועדה רשאית להגדיל את דרגת הנכות, להשאיר אותה ללא שינוי, או להקטין בהתאם לממצאיה.
- 1.3.3 מצאה הוועדה כי בפגימה הנדונה חלה החמרה, היא רשאית לקבוע דרגת נכות מתאימה (אף כי לכאורה הוגשה תביעת המוסד לדון בהטבה, בפגימה זו)
- 1.3.4 לוועדה הרפואית, הפועלת מכוח תקנה 37 אין סמכות לשנות קביעה בנוגע לקשר סיבתי שנקבע בעבר.
- 1.3.5 הופחתה בעבר דרגת הנכות בשל מצב קודם, חייבת הוועדה, להפחית מצב קודם באותו שעור שהופחת
- 1.3.6 הוועדה אינה רשאית להפחית מצב קודם, אם זה לא הופחת בעבר
- 1.3.7 במקרה בו הנפגע הגיע לוועדה, אך לא מילא אחר הוראותיה, ניתן לפעול כאמור בתקנה 38 ולהפסיק את תשלום הקצבה עד שימלא אחר ההוראות

[חזרה](#)

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף ועדות רפואיות

מועד תחילה

תקנה 37א. קובעת כי לא תקבע דרגת נכות מחדש לפי תקנות 36 ו-37, לתקופה שקדמה למועד הגשת התביעה לקביעה מחדש.

אולם, אם הנפגע היה מאושפז בגין ההחמרה, תקבע דרגת הנכות מחדש גם לתקופה שקדמה למועד הגשת התביעה, ובלבד שהתביעה הוגשה תוך 90 ימים מאז שוחרר הנפגע מבית החולים

1. מועד הגשת התביעה לקביעה מחדש של דרגת הנכות יהיה:

בתביעה לדיון מחדש לפי בקשת הנפגע(תקנה 36):

היום בו הגיש הנפגע את טופס התביעה בצירוף אישור ההחמרה(לפי חותמת הקבלה

במוסד)

בתביעה לדיון מחדש לפי בקשת רופא מוסמך (תקנה 37):

היום בו הוגשה המלצת רופא המוסד

2. במקרה בו היה הנפגע מאושפז בבית חולים, עקב ההחמרה במצבו, או בעקבות פגימה חדשה שנתגלתה, יוכל להגיש את התביעה להחמרה תוך 90 ימים מיום ששוחרר מבית החולים, ומועד תחילת הנכות יקבע החל ביום האשפוז בבית החולים יגיש הנפגע את התביעה לאחר שחלפו 90 הימים האמורים, תהיה תחילת הנכות ממועד הגשת התביעה.

חשוב לשים ❤️ ! על הוועדה לנמק כל החלטה שלה, תוך התייחסות לכתוב בתעודת החמרה ולמסמכים הרפואיים שהוגשו לה ובהתחשב בדיונים קודמים והחלטות קודמות בעניין הקשר הסיבתי.

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף ועדות רפואיות

דיון בתקנה 15

1. דיון מחדש לפי בקשת הנפגע(תקנה 36)

1.1 קבעה הוועדה כי קיימת החמרה, עליה לדון מחדש **בהפעלת תקנה 15**.

1.2 אין הוועדה רשאית להפעיל תקנה 15 אם לא חלה החמרה. גם אם לכאורה

מתקיימים התנאים להגדלת הנכות לפי תקנה 15. (יש לשקול הפעלת תקנה 17)
(חלה החמרה זמנית וחולפת, ובסופו של דבר הנכות היציבה לא השתנתה, אין לדון בתקנה 15)

1.3 חלה החמרה, ומוצאת הוועדה כי למרות שהופעלה התקנה בעבר, אין מקום להפעילה, או כי יש להפעילה בשיעור נמוך יותר, תוכל לעשות זאת בשני תנאים:
א. עליה לנמק החלטתה.

ב. בתנאי שסה"כ דרגת הנכות הכוללת, לא תפחת מדרגת הנכות הכוללת שהייתה לנפגע לפני התביעה להחמרה.

בדו"ח הוועדה תציין כי לדעתה אין מקום להפעלת התקנה, או כי יש להפעילה בשיעור נמוך מזה שהופעל בעבר, ואולם מאחר שהדיון בוועדה נערך לפי תקנה 36, מצרפת הוועדה לדרגת הנכות הרפואית אחוזי נכות לפי תקנה 15 עד לשיעור הנכות הקודמת.

דוגמאות:

א. עקב פגיעה במרפק יד ימין נקבעה לנפגע דרגת נכות של 30% לפי סעיף 41(6)(א) הוועדה הפעילה תקנה 15 במלואה

מאחר שלא חזר לעבודתו ויש ירידה בהכנסותיו 15%

סה"כ נכותו הייתה 45%

ועדה רפואית שדנה בתביעתו להחמרת מצב לפי תקנה 36, קבעה כי חלה החמרה

במצבו וקבעה את נכות לפי סעיף 41(6)(ב) 40%

הוועדה מצאה שהנפגע חזר לעבודתו ואין ירידה בהכנסותיו, לכן אין להפעיל את תקנה 15. אולם מאחר שדרגת נכותו, לפני החמרה, הייתה בשיעור של 45%, הוועדה אינה

יכולה להקטין את נכותו הכוללת, ולמרות שהיא סבורה שאין מקום להפעיל את תקנה

15, יהיה עליה להוסיף 5% על פי תקנה 15, על מנת שיישאר עם דרגת נכות של 45%, כפי שהיה לפני החמרה.

ב. לנפגע דרגת נכות בשיעור של 30% הכוללת הגדלה לפי תקנה 15 בשליש
(40%=30%+10%).

בעקבות תביעתו להחמרת מצב לפי תקנה 36, קבעה הוועדה הרפואית כי חלה החמרה במצבו, וקבעה לו דרגת נכות של 45%.

מאחר שהנפגע חזר לעבודתו ואין ירידה בהכנסותיו, החליטה הוועדה שאין מקום להפעיל את תקנה 15 כלל.

מאחר שסה"כ נכותו של הנפגע, בעקבות התאונה, גבוהה יותר, רשאית הוועדה שלא

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות אגף ועדות רפואיות

להפעיל את התקנה כלל.

1.4 מוצאת הוועדה שיש להפעיל את תקנה 15 בשיעור שונה מזה שהופעל בעבר, תוכל לעשות זאת, אך חובה עליה להתייעץ ב"רשות".

1.5 לא הופעלה תקנה 15 בעבר, והוועדה מבקשת להפעילה, עקב החמרה, עליה להתייעץ עם ה"רשות" מעל 20% כמקובל.

1.6 סבורה הוועדה כי דרגת הנכות של הנפגע הוחמרה, אך אין הצדקה להפעיל תקנה 15 בהתחשב בגילו, כיוון שבעת הדיון מחדש הגיע הנכה לגיל שאינו מצדיק להפעיל לגביו את התקנה, ולעומת זאת, נכותו הקודמת כללה הגדלה לפי תקנה 15 בשל גילו, רשאית הוועדה לא להגדיל את הנכות לפי תקנה 15, אך דרגת הנכות החדשה לא תפחת מסך כל הנכות הקודמת.

1.7 חלה החמרה שמעבירה זכאות ממענק לגמלה והוועדה סבורה כי יש להפעיל תקנה 15 תתייעץ הוועדה בוועדת "הרשות" גם אם הופעלה התקנה בעבר.

2. דיון מחדש לפי בקשת רופא מוסמך (תקנה 37)

1.1 קבעה הוועדה הרפואית כי חל שינוי בדרגת הנכות הרפואית עליה לדון מחדש בהפעלת תקנה 15 והיא רשאית להפעיל את התקנה בכל שיעור שתמצא לנכון או להחליט שלא בהתייעצות עם ועדת רשות.

החליטה הוועדה שיש מקום להפעיל את התקנה, אם לא הופעלה בעבר, עליה להיוועץ ברשות, כמקובל.

1.2 אין הוועדה רשאית לשנות את הקביעה בנוגע לתקנה 15, אם לא חל שינוי בדרגת הנכות הרפואית.

סדר פעולות במחלקת ועדות בדיון מחדש ובתביעות נוספות

1. הגיש הנפגע תביעה לפי תקנה 36 ותביעה לצרוף נכויות, יש לדון קודם בתביעה להחמרת מצב ורק לאחר מכן בתביעה לצרוף נכויות, אשר תכלול את החלטת הוועדה לעניין ההחמרה.

2. הגיש הנפגע תביעה לפי תקנה 36 ומתקיים דיון בבית"ד בנוגע לשאלת קשר סיבתי של אחת הפגימות, לא ידונו בהחמרת המצב של הפגימה שנדחתה
אם התביעה להחמרה הוגשה גם עבור הפגימות האחרות, הוועדה תוכל לדון בהן.
הוגש אישור ההחמרה רק עבור פגימה שנדחתה, ומתקיים דיון בבית"ד בעניינה, תדחה התביעה להחמרה. יש להחזיר את התיק לפ"ת להמשך טיפול ודחיה

[חזרה](#)

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף ועדות רפואיות

[אי הופעה](#)

לא הופיע הנפגע לוועדה אליה זומן לפי תקנה 36, יזומן פעם נוספת.
לא הופיע ולא שילם את הקנס כנדרש בתקנות 8 לתקנות האמורות יעביר את התיק לפקיד התביעות לדחייה.

לא הופיע הנפגע לוועדה אליה זומן לפי תקנה 37, ללא סיבה מוצדקת רשאי המוסד להפסיק תשלום הגמלה עד למועד בו יתייצב לבדיקה מחדש (תקנה 38)

[חזרה](#)

docx.37-ו-36 מחדש תקנות 36 ו-37.docx